

10-årig kristen grunnskule

Høring endringer i privatskoleloven

Bryne, 12.01.15

Jærtun Lutherske Friskule (Jærtun) er en grunnskole (1-10. klassetrinn) med ca. 100 elever, godkjent på religiøst grunnlag jf. privatskoleloven § 2-1, a. Skolen er lokalisert på Bryne. Skolen kommer med følgende høring i forbindelse med endringer av privatskoleloven av 4. juli 2003:

Generelt

I innledningen i Høringsnotatet blir det henvist til at Norge er forpliktet på FN-konvensjonen §13-3 vedrørende foreldres rett til å «...sikre sine barn en religiøs og moralsk undervisning i samsvar med deres egen overbevisning.» For staten Norge blir denne forpliktelsen i stor grad ivaretatt gjennom dagens privatskolelov. Når den sittende regjering ønsker å åpne opp for flere typer friskoler enn det den eksisterende loven har, øker den samtidig det offentliges innsigelsesrett ved opprettelse av alle typer skoler hjemmehørende under privatskoleloven. Dette medfører da i virkeligheten en innskrenking av mulighet til å opprette skoler på religiøst grunnlag. Jærtun mener forslaget til lovendring må omarbeides slik at skoler på religiøst grunnlag blir gitt et sterkere lovvern enn f.eks. profilskoler som det nå vil åpnes opp for. Foreldreretten er en grunnleggende menneskerettighet som et demokratisk land som Norge må verne sterkt om. Jærtun er ikke imot at f.eks. profilskoler også skal kunne etableres, men slike skoler har ingen menneskerettighet som grunnlag, og kan derfor også underlegges sterkere offentlig innsigelsesrett en skoler på religiøst grunnlag.

1) Minste elevgrense, økning fra 15 til 30 elver

Forslag i høringsnotat legger opp til en økning av minste elevantall fra dagens 15 elever til 30 elever. Jærtun er sterkt imot en slik endring av minste elevgrense. Skoler godkjent på religiøst grunnlag har sitt eksistensgrunnlag i et mindretall i samfunnet. Norge er et langt og vidstrakt land med stor grad av spredd bebyggelse. Ved å øke elevgrense til 30 elever, ekskluderes i virkeligheten foreldreretten med henblikk på «undervisning i tråd med egen religiøs overbevisning», i store deler av landet. Et lite regnestykke utdyper dette nærmere. For at en friskole ikke skal være nedleggingsruet må den ha nærmere 40 elever, dersom den foreslåtte grensen skulle bli vedtatt. I dag går ca. 3% av alle grunnskoleelever i friskoler, dersom ca. 50% av disse går på skoler opprettet på religiøst grunnlag, vil 1,5% av grunnskoleelevene gå på skole opprettet på religiøst grunnlag. En slik skole må da rekruttere fra et grunnlag på 2 667 elever (40/1,5%). Jf. Statistisk Sentralbyrå utgjør 6-15 åringer 12% av befolkningen i Norge, det vil si 2 667, 6-15 åringer utgjør et befolkningsgrunnlag på 22 222 personer (2 667/12%). En grunnskole med elever i alder fra 6 år, har på grunn av reisetid og avstand et begrenset geografisk elevgrunnlags område. Når en skole må ha et befolkningsgrunnlag på over 20 000 personer, vil muligheten til å opprette en slik skole, i realiteten begrenses til byer og store befolknings områder. Myndighetene vil da i realiteten innskrenke foreldreretten til kun å gjelde i sterkt begrensede områder i landet, noe som ikke kan være lovgivers intensjon og mening.

En skole på religiøst grunnlag rekrutterer normalt elever fra flere kommuner og offentlige skoler. Argumentet i høringen vedrørende en kommunes skolestruktur er da lite relevant. At hensynet til

---

Jærtun Lutherske Friskule

Postboks 61

4349 Bryne

Telefon: 51 48 47 44

www.jærtun.no

Gateadresse:

Kong Haakonsveg 4

4349 Bryne

offentlig skolestruktur skal gå foran foreldreretten er feil og veldig betenkelig argumentasjon. Vi går derfor imot den foreslåtte innskrenkingen forslaget har i §2-1; «*medfører negative konsekvenser for det offentlige skoletilbudet*». Vi kan forstå en slik formulering for etablering av «profilskoler» men det er en altfor innskrenkende formulering for de skoler som omfattes av dagens lov.

At en bygd velger en friskole når den lokale skolen blir nedlagt og de problemer dette eventuelt skaper for skolestrukturen i en kommune, er nesten ikke relevant for skoler opprettet på religiøst grunnlag. Vi vil også minne om at i de tilfeller der en friskole blir opprettet i et lokalsamfunn (som regel på pedagogisk grunnlag), etter nedleggelse av offentlige skole, så er det opp til kommunen å eventuelt selge eller inngå leieavtale av skolelokalene i dette lokalsamfunnet. I virkeligheten har kommunen stor reell påvirkning om et slikt alternativ blir opprettet eller ikke, via skolebygg. Dersom kommunen ikke hadde stilt skolebygg til disposisjon for friskole i disse lokalsamfunnene, ville mange ganger friskolen ikke blitt opprettet. Kommunen har dermed i realiteten stor reell påvirkningsmulighet under dagens lov.

Vi vil også minne om at opplæringsloven som regulerer de offentlige skoler, ikke har noen nedre elevgrense i det hele tatt og forstår derfor ikke hvorfor det prinsipielt skal være noen nedre grense for friskoler. Å benytte argument vedrørende pedagogiske og sosiale forhold blir lite troverdig når det er 55 offentlige grunnskoler med opptil 9 elever og over 100 skoler med 10 til 19 elever. Vi forstår ikke hvorfor skoler som blant annet er opprettet på foreldrerettsprinsippet skal pålegges så sterke begrensninger som et minste elevtall på 30 medførere. En friskole er et bevisst valg foreldre tar og dersom ikke de pedagogiske og sosiale forholdene er tilfredsstillende, vil foreldre velge andre alternativ. Dette er en iboende effekt som gjør at en friskole med for dårlig pedagogisk og sosiale forhold vil miste sitt eksistensgrunnlag, og opphøre. Dette uten noen minste elevgrense.

Vi går sterkt imot forslaget om å øke minste elevgrunnlag fra 15 til 30 elever.

2) Krav til innhold og vurdering

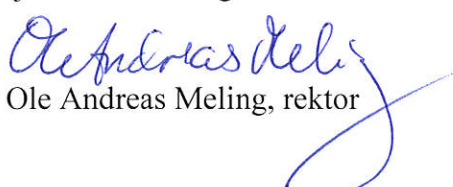
Vi støtter høringsforslaget om å opprettholde begrepet «jevngod» opplæring i § 2-3. Det virker noe uklart i høringen om dagens rett til å synliggjøre sin egenart og omdisponere timer videreføres i samme grad i endring av privatskoleloven. Som et minimum må dagens rett til omdisponering av timer og synliggjøring av egenart videreføres.

3) Tilleggskompetansekrav til lærere

Vi går imot forslaget om å ta bort muligheten til å kunne sette tilleggskompetansekrav ved tilsetting av undervisningspersonell. Å kunne kreve slik tilleggsutdannelse er en del av det å kunne styrke sin egenart.

4) § 1-2 Fjernundervisning

§1-2 ekskluderer all form for fjernundervisning og kjøp av opplæringstjenester. Med dagens raske utvikling av internettbasert undervisning blir det feil å ekskludere all slik type undervisning for skoler som er vanlige fysiske skoler. En andel av undervisningen må kunne kjøpes fra andre skoler, slik at det kan samarbeides med andre skoler om deler av undervisningen. Blant annet er det vanskelig å kunne tilby et bredt tilbud for mindre skoler, men dette kan bli mulig i samarbeid med andre. Loven må åpne opp for noe bruk av kjøp og/eller samarbeid når det gjelder fjernundervisning.

Ole Andreas Meling, rektor

Olav Aarsland, styreformann